

La Pedra Degollada:

Formació natural de Pudina de quars que es troba situada a la part alta d'una pendent, a tocar del camí de Can Margarit. Es tracta de dos grans blocs superposats que donen com a resultat una figura peculiar. La pedra inferior és de forma arrodonida i de majors dimensions, acabada a la part superior en forma d'embut invertit. Sobre d'aquest s'hi sosté una altra pedra aplanada i de forma ovoidal, que tapa l'anterior deixant un espai enmig. Sembla que la pedra superior faci equilibris per sostenir-se sobre l'altra.

Una llegenda citada al llibre de Les Plantes de Viladecavalls d'Àngel M. Hernández explica que les tropes napoleòniques van voler destruir la Pedra, però els explosius van fallar gràcies a la resistència de la roca.

Forn Riscal:

Gran forn tradicional de calç [s. XIX] que es troba situat al marge d'un camí, en una zona boscosa. La part frontal consta d'una estructura que presenta dues boques ceràmiques en arc de mig punt. Per aquestes obertures s'hi afegia la llenya per tal de coure les pedres que es dipositaven als dipòsits. Aquests dos, situats a la part superior, són de planta circular i es troben excavats directament al terra. Al voltant dels forns s'hi conserven estructures en estat ruïnós que constitueixen dependències annexes.

Forn de Can Margarit:

Forn tradicional de calç que es troba al marge del camí sobre el Forn Riscal. És de planta circular i està parcialment excavat sobre el terreny natural. Es troba en estat ruïnós i parcialment cobert de terra, tot i que encara se'n conserva parcialment la boca. Aquesta té forma apuntada i s'obre en una paret feta de pedra de la zona lligada amb fang. A l'interior del forn hi creix un pi.

Can Buxeres o Boixeres:

Aquest edifici singular i emblemàtic va ser construït al 1925 per Lluís Maria Buxeres, un magnat que havia fet una gran fortuna amb el comerç de cafè i altres productes colonials.

Una llegenda refereix que el ric comerciant pujava a la torrassa i amb una ullera o uns binocles comprovava l'arribada dels vaixells que duïen les seves mercaderies.

Una altra llegenda, aquesta més romàntica, diu que el Sr. Buxeres va erigir aquesta edificació, coneguda popularment com a Palau de Sucre, per a la seva estimada.

Can Margarit:

Fins als anys seixanta no va ser abandonada definitivament aquesta masia. El seu origen és antiquíssim i a l'edat mitjana es deia Matassoleia.

Can Boada de les Parentes:

“Masia de planta irregular que es compon de tres cossos diferenciats. El cos central té dues crugies i consta de soterrani, planta baixa i pis. Té la coberta a dues vessants amb el carener paral·lel a la façana. Està oberta amb un portal d'arc de mig punt adovellat, sobre el qual hi ha una finestra de pedra carejada. A tramuntana hi ha adossat el segon cos, de planta baixa i pis amb la coberta a una sola vessant. Hem de destacar d'aquest, un portal d'arc de mig punt adovellat que es troba alçat respecte el nivell actual del sol. Sobre seu hi ha un finestral de pedra carejada amb tronera a la part inferior. També cal destacar de la façana posterior d'aquest cos una claustra circular estrellada amb roseta central. Una filera de rajola ceràmica vidriada afegida amb posterioritat ressegueix aquest cos a l'alçada del forjat del primer pis. El tercer cos està construït en una cota inferior, consta de planta baixa i pis i també té la coberta a una sola vessant. Al primer pis de la façana posterior trobem un finestral d'arc pla amb guardapols recolzat en mènsules decorades amb cares humanes. El ràfec està acabat amb una imbricació de teules i rajoles ceràmiques pintades amb dents de llop. El parament dels murs és de pedra irregular lligada amb morter i de carreus escairats de mitjanes dimensions a les cantonades. Conserva les restes de l'arrebossat original de calç. En el mur de contenció del pati frontal hi ha una llinda amb la inscripció “1706 JOSEP BVAUDAS”, que respon a la data d'una ampliació i que originalment devia trobar-se sobre una obertura de la casa. Al voltant de la façana posterior hi ha diverses corts i coberts agrícoles, entre els quals destaca el que presenta un arc de pedra tapiat.

El nom de Parent està documentat a la zona des del segle XIII. Poc després, aquest mateix segle, es documenta el mas Boada, propietat de Marquesa de Boada. Per la data que es conserva, va ser reformada o ampliada a principi del segle XVIII. En època contemporània va rebre temporalment el nom de Masia Castany, tal i com consta en una fita de l'entrada de la finca.

Santa Maria de Toudell:

Està situada al costat de la masia de can Tries. L'edifici actual podria ser de començament del segle XIII. Consta d'una nau de planta rectangular, coberta amb volta de canó, un absis semicircular i un magnífic campanar de torre. La porta original, després tapiada, era a la façana de migdia. Es va substituir en època incerta per una porta adovellada, als peus de la nau. Al costat nord hi ha una construcció adossada que ara forma part de les dependències de la masia. L'element més destacat és el campanar, de planta quadrada. Originalment totes les finestres del dos pisos superiors eren geminades, però algunes han estat tapiades i altres modificades. Les dues que han pervingut conserven el mainell, amb capitell troncocònic. El campanar es comunica amb la masia per mitjà d'un passadís subterrani.

Història

L'any 986, l'alou anomenat Toldello pertanyia a Sant Cugat. L'església de Santa Maria es troba documentada l'any 1098 i la data de consagració és de 1112. L'església és esmentada per primera vegada l'any 1085 en un document de donació. Va ser una de les parròquies que formaven el municipi de Sant Pere de Terrassa.

De l'antiga parròquia de Santa Maria de Toudell, se'n conserva part del mur meridional, el campanar, l'absis i una part de la teulada.

L'edifici és d'una sola nau coberta amb volta de canó i absis semicircular. La teulada és a dues aigües i la coberta de l'absis, també semicircular, es troba situada a un nivell més baix.

L'aparell de l'edifici és de pedra formant fileres de carreus més o menys ben escudejats. A l'absis s'hi pot veure una finestra d'arc rodó i pedres d'emmarcament. La tipologia del vano d'obertura és en esplandit.

Al mur de migdia, tocant l'absis, es pot contemplar el campanar. És de planta quadrada i té dos nivells de finestres i dues plantes. Les finestres geminades de la part inferior, d'arc de mig punt, estan actualment tapiades. El registre superior de finestres va ser malmès a les bandes est i oest en col·locar-hi les campanes. Les obertures nord i sud són geminades, amb la separació feta per una senzilla columna amb capitell trapezoidal.

L'any 986, l'alou anomenat Toldello pertanyia a Sant Cugat. L'església de Santa Maria es troba documentada l'any 1098 i la data de consagració és de 1112.

L'església és esmentada per primera vegada l'any 1085 en un document de donació. Va ser una de les parròquies que formaven el municipi de Sant Pere de Terrassa.”

Sembla ser que “El campanar es comunica amb la masia per mitjà d'un passadís subterrani”.

La Quadra del Toudell:

En el terme de Viladecavalls, a la vall de la riera de Gaià, trobem l'antiga Quadra del Toudell, que actualment són els polígons industrials de Can Tries i de Can Mir.

La vinculació d'aquest territori amb Terrassa ve de lluny; de l'època medieval, ja que el terme del castell del Toudell depenia del castell de Terrassa. També formà part de la Universitat Forana de Terrassa que, l'any 1800 es va transformar en el terme del poble de Sant Pere. La jurisdicció d'aquest poble estava dividida en varies parròquies. Les tres de ponent eren Santa Maria del Toudell, Sant Miquel del Toudell i Sant Martí de Sorbert. L'any 1849, aquestes aconseguen la independència unificant-se en una sola parròquia; la de Sant Martí de Sorbet, desapareixent les de Santa Maria i Sant Miquel del Toudell. També es fusionaren els nuclis de Viladecavalls, la Quadra de Clarà i el de Sant Martí de Sorbet, formant la municipalitat de Viladecavalls.

El nom de Toudell apareix per primera vegada l'any 986 en un precepte del rei Lotari de França en el que es pot llegir «alodio de Toldello». També en butlles dels papes Silvestre II l'any 1002, de Joan XVIII l'any 1007 i, de Benet IX l'any 1038 on podem llegir «Alaudem» o «alodum de Toldello». També en diplomes d'Urbà i Calixte II, els anys 1098 i 1120, respectivament, es fa menció del Toudell, per les quals es fa donació d'aquest al monestir de Sant Cugat del Vallès.



El castell del Toudell està situat dalt un turonet, al qual s'arriba per un camí que surt del km. 3'4 de la carretera antiga de Terrassa a Viladecavalls, just abans de passar el pont de la riera de Gaià. En resten solament dos murs formant un angle d'uns 3 m. de llargada al SW i uns 2 m. al NW: fa uns 4 metres d'alçada i el seu gruix és de 80 cm..Aquestes parets estan construïdes amb pedra lligada amb morter.

El primer document en què apareix esmentat el castell data de finals del segle XII, quan Ranulf concedeix a Pere de Salaverd i esposa, les oliveres del Mas Salaverd de la parròquia de Sant Miquel, en terme del castell de Toudell.

Un altre document de mitjans del segle XIII ens diu que el castell del Toudell, essent propietari Pere del Toudell, estava situat dins del terme del castell de Terrassa. Aquest cavaller Pere probablement és del que fa menció una làpida que hi ha sobre la porta de l'església de Santa Maria. Ja en el segle XIV el castell l'ocupava Romeu de Montornés, que poc després el vendrà a Jaume Parent. A partir d'aquest moment és probable que el castell iniciés un període de declivi, ja que pràcticament no se'n té notícia des d'aleshores.



Dins a la quadra hi han dues esglésies romàniques:

La de Santa Maria del Toudell consagrada l'any 1112, tot i que ja devia existir una capella pre-romànica tal com ho confirmen diversos documents: El 1085 una dona anomenada Sicardis feia donació d'un alou a Santa Maria del Toudell i al monestir de Sant Cugat. Un altre document es descriu com el papa Urbà II confirma a l'abat Berenguer el béns i possessions del monestir de Sant Cugat entre les que figura «eclesie s. Marie de Toldello».

L'ermita es troba dins el polígon de Can Tries, a pocs minuts de l'autovia de la Bauma. Està adossada a la masia de Can Tries. És una esglésiola de tipus rural d'una sola nau de 14 m. per 4'10 d'ample, amb l'absis de planta circular. La nau està coberta per una volta de mig punt. El seu airós campanar de considerable altura en comparació amb l'església, és de planta quadrada amb dos pisos sobreposats amb una finestreta geminada i unes altres dues, més avall, tapiades.



Mare de Déu del Toudell

A l'absis hi havia dipositat un retaule gòtic de l'any 1543, que fou sortosament salvat de la destrucció durant la Guerra Civil, gràcies a la Junta de Museus de Terrassa, que el resguardà a l'església de Santa Maria de Terrassa.. El retaule estava presidit per una imatge romànica de la Mare de Déu i el nen. Pel que fa al retaule fou retirat pels propietaris de Can Tries davant els actes vandàlics que es produïen. Tement que el retaule pogués esser fruit d'un robatori, el resguardaren en un lloc segur. Pel que fa de imatge es una talla de fusta dels segle XIII, de la Mare de Déu asseguda en un tron baix sense raspaller, amb el fill a la falda, que es conserva al Museu Diocesà de Barcelona.

L'ermita de Sant Miquel del Toudell està situada dins el polígon industrial de Can Mir prop de la masia del mateix nom, a l'altura del k. 3 de la carretera vella de Terrassa a Viladecavalls. Tot i que la primera menció documental és del segle XII, sembla que la capella podria ser pre-romànica tal com sembla indicar el seu absis que queda molt més baix que la volta de canó romànica de la capella. Té una sola nau de planta rectangulars i un absis exterior amb arcuacions llombardes. La façana amb una porta que fou modificada, amb un ull de bou i amb un campanar de cadireta, desplaçat del centre de la façana amb espai per a dues campanes. L'ermita ha estat reconstruïda en diferents èpoques.



La capella va ser cedida l'any 1157 per Alegret del Toudell a Guerau, prior del monestir de canonges de Sant Ruf (Santa Maria d'Ègara), amb les seves pertinències i els delmes i primícies. En un dels documents de l'any 1336 ja es menciona com a parròquia de Sant Miquel del Toudell.

L'església com a parròquia tenia el seu propi cementiri, actualment desaparegut. El historiador Cardús ens parlà d'una necròpolis romana situada en aquest lloc.

L'any 2012 es va constituir l'associació Amics de Sant Miquel del Toudell que, el 30 de setembre van organitzar l'Aplec de Sant Miquel amb la participació de prop de 300 persones. Després de la plantació d'un arbre, concretament un cedre d'uns dos metres, a l'entorn verd de l'ermita, es va poder gaudir de les actuacions de l'Esbart Egarenc i els Bastoners de Terrassa.